

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 14.1.2016
בתשובה נא לציין: 89542

בפקס

דחוף!

לכבוד
שר הפנים
השר אריה דרעי
משרד הפנים
ירושלים

שלום רב,

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده 4
القدس 97200

הاتف. 02. 6283555
פקס. 02. 6276317

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

הנדון: הקפאת ההליכים לשלילת רישיונות לישיבת קבע בישראל

דוויאת, ת"ז

אבו כף, ת"ז

אטרש, ת"ז

אבו גאנם, ת"ז

- בשם מרשינו, תושבי ירושלים המזרחית שפרטיהם בכותרת, אשר נפתחו נגדם הליכים לשלילת רישיונותיהם לישיבת קבע, על ידי שר הפנים הקודם, הריני לפנות אליך ולבקשך לעצור את ההליכים לשלילת מעמדם, דהיינו לשלילת תושבות הקבע שלהם.
- לאחרונה הוגשו כנגד מרשיי כתבי אישום בגין מעורבותם, לכאורה, באירועים ביטחוניים. ההליכים הפליליים בעניינם עדיין מתנהלים בבית המשפט המחוזי בירושלים. כל עוד מתנהלים ההליכים הפליליים, אמורים מרשיי ליהנות, ככל אדם אחר במדינה, מחזקת החפות. אך לצערנו, וכפי שיפורט להלן, לא כך הם פני הדברים!
- בעקבות החלטתה, מיום 14.10.15, של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי של ממשלת ישראל, פתח שר הפנים לשעבר, מר סילבן שלום, בהליכים לשלילת תושבות הקבע של מרשיי מכוח סעיף 11(א)(2) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, ושלה למרשיי מכתבים בעניין. ביסוד ההחלטה על פתיחת ההליכים לשלילת תושבות עמדו המעשים הביטחוניים, המיוחסים, לכאורה, למרשיי, שכאמור לעיל, בית המשפט טרם הכריע בהם. שר הפנים הוסיף במכתביו, כי מרשיי ביצעו מעשים שהם מעשים מובהקים של הפרת אמונים כלפי מדינת ישראל.
- ביום 15.12.2015 הוגשו לשר הפנים, דאז, שימועים בכתב כנגד הכוונה לשלול את מעמדם של מרשיי. ביום 24.12.2015 ובעקבות דרישתנו, התקיימו הליכי שימוע בעל פה למר דוויאת, מר אבו כף ומר אטרש. היום, 14.1.2016, אמור להתקיים הליך של שימוע בעל פה למר אבו גאנם.
- חשוב לציין, כי תלויה ועומדת בפני בית המשפט העליון עתירה עקרונית (בג"ץ 7803/06 אבו ערפה נ' שר הפנים (להלן **עניין אבו ערפה**)), שדנה בשאלת סמכותו של שר הפנים לשלול מעמד מתושבי ירושלים המזרחית מכוח סעיף 11(א)(2) לחוק הכניסה לישראל בגין הפרת אמונים. בית המשפט העליון הוציא צו על תנאי בעתירה, והעתירה אף נדונה בהרכב מורחב של שופטים. **לפסק הדין בעניין אבו**

ערפה יהיו השלכות ישירות על עניינו. מכאן, שראוי להקפיד את ההליכים כנגד מרשיי עד לבירור הנושא העקרוני של הסמכות.

ראוי להביא בפניך, לפני קבלת החלטה בעניין מרשיי, את עמדתנו העקרונית בקצרה כנגד ההליכים לשלילת הרישיונות לשיבת קבע של מרשיי:

א. **ראשית**, מעמדם של מרשיי, תושבי ירושלים המזרחית, הוא מעמד תושבות מכוח לידה, להבדיל מתושבות מכוח השתקעות. מדינת ישראל העניקה מעמד של תושב קבע לתושבי ירושלים המזרחית, בידיעה שמדובר היה באוכלוסייה עוינת – ובמי שהיו נתיני אויב. לפיכך, **עמדתנו היא כי ככל שהעניין נוגע לתושבי ירושלים המזרחית, הרי שחובת הנאמנות לא היוותה בעניינם מלכתחילה תנאי למתן המעמד.**

ב. **שנית**, בהתאם לסעיף 11א לחוק האזרחות התשי"ב-1952, אם נשללה אזרחותו של אדם בישראל, וכתוצאה מכך הוא יישאר חסר מעמד בעולם, יש להעניק לו רישיון לשיבת קבע בישראל. היינו, **אזרח שהפר אמונים זכאי עדיין למעמד של תושב קבע בישראל**. קביעה זו מדגישה כי מעמד תושב אינו כולל בתוכו חובת אמונים למדינה.

ג. **שלישית**, לשר הפנים אין סמכות לשלול רישיון לשיבת קבע מתושבי ירושלים המזרחית, **ובוודאי** שלא בהסתמך על סעיף 11(א)(2) לחוק הכניסה לישראל. זאת, מכיוון שמדובר בסמכות רחבה ביותר, ללא שנקבעו בעניינה קווים מנחים וקריטריונים ואף מבלי לפרט את התנאים להפעלתה.

בעניין זה חשוב להדגיש, כי השר חזן הגיש הצעת חוק פרטית ליו"ר ועדת הכנסת, לתיקון חוק הכניסה לישראל (שלילת תושבות מאדם שהפר אמונים למדינת ישראל או מקרובו), התשע"ו-2016. הצעת החוק מציעה להוסיף תת סעיף לסעיף 11, באופן שיעניק סמכות לשר הפנים לשלול רישיון לשיבת קבע מאדם **שהורשע במעשה שיש בו הפרת אמונים למדינה, עניין המדגיש היטב את חוסר הסמכות של שר הפנים, לשלול מתושבי ירושלים המזרחית את מעמדם בשל הפרת אמונים למדינת ישראל מכוח סעיף 11(א)(2) לחוק הכניסה לישראל.**

ד. **רביעית**, הפרשנות התכליתית המתבקשת לסעיף 11(א)(2) לחוק הכניסה לישראל, הן נוכח ההיסטוריה של חקיקת הסעיף והן נוכח כללי המשפט הישראלי, עיקרון הפרדת הרשויות וזכויות היסוד, הינה כי סמכות שר הפנים לבטל רישיון לשיבת קבע מוגבלת אך ורק למקרים שהוגדרו ופורטו מפורשות בחוק או בתקנות הכניסה לישראל: לרבות הפרת תנאי מפורש לרישיון אשר נקבע מראש ברישיון, או השתקעות במדינה אחרת.

6. גם אם נניח לרגע כי לשר הפנים עומדת אכן סמכות לשלול ממרשיי את הרישיונות לשיבת קבע בישראל, הרי שגם **אז אין זה השלב הנכון להשתמש בסמכות זו**. עניינם הפלילי של מרשיי עדיין תלוי ועומד בערכאות המשפטיות, והם טרם הורשעו בעבירה כלשהי. עריכת ההליך המינהלי לשלילת מעמדם של העותרים במקביל לניהול הליך פלילי, פוגעת קשות בזכותם להליך הוגן במשפט הפלילי ובחזקת החפות.

7. הוסף על כך, במקרה הפרטני של מרשיי, בפרט – דוויאת, אטרש ואבו כף, אשר גם אם יורשעו בסופו של ההליך הפלילי הרי שיורשעו בעבירה של הריגה, כך שאין **מדובר במקרים חריגים וקיצוניים המצדיקים פגיעה כה קשה וקיצונית בהם** באמצעות שלילת רישיונותיהם לשיבת קבע והותרת שניים מהם – מר אבו כף ומר דוויאת – מחוסרי מעמד בעולם.

8. לאור כל האמור לעיל, ונוכח כניסתך לתפקיד שר הפנים, נבקשך לשקול בכובד ראש, בלב פתוח ובנפש חפצה, את החלטותיך הסופיות בעניין שלילת מעמדם של מרשיי. כמו כן נבקשך להקפיא את ההליכים לשלילת מעמדם של מרשיי, וזאת עד להכרעה בעניין **אבו ערפה**, העוסק, כאמור לעיל, בשאלה העקרונית הנוגעת לסמכותו של שר הפנים לשלול מתושבי קבע מירושלים המזרחית את מעמדם בישראל.

9. לחלופי חלופין, ולאור הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של מרשיי, נבקשך להקפיא את הכרעתך בעניין שלילת מעמדם של מרשיי עד להכרעת בית המשפט המחוזי בהליכים הפליליים המתנהלים כנגדם, דהיינו, עד שתוכח אשמתם.

10. נודה למענה דחוף בנדון.

בכבוד רב,

עביר ג'ובראן-דכוור,
עורכת דין